СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 2. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 5-го січня 1944. No. 2. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, January 5, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТИ ЗАПИСАЛИ РОДОВИЙ МАЄТОК ДЛЯ НАЦІЇ

П... (Ню Йорк). — Президент Рузвелт і його жі... ...енор записали свій дім у Гайд Парку і 33 акри ...і на власність Злучених Держав. Запис виконано 31. грудня 1943. р. а його переняв іменем держави секретар внутрішних справ Гарі Л. Ікес. Рузвелт застеріг собі на власности право доживоття, а для дітей право мешкання до кінця життя. Дім має бути перемінений на музей та бібліотеку, для котрої положив уже підстави теперішній власник.

ЕКСПЛЬОДУВАВ НИЩИТЕЛЬ КОЛО НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Американський воєнний корабель-нищитель затопився 6 миль від пристані в Ню Йорку ранком 3. січня внаслідок вибуху, що повстав із незнаних причин. Вибух було чути в промірі 40 миль, а в деяких прибережних домах попукали шиби. Точного числа жертв управа воєнної фльоти не подає. Згадує лише, що на такому кораблі, який, тепер затопився, служить звичайно 200 офіцирів і залоги. Здогадуються, що є 50 до 60 вбитих, а ранених нараховують 113 людей.

ДРУГИЙ НИЩИТЕЛЬ СТОРПЕДОВАНИЙ.

ВАШИНГТОН. — Перед тижнем затопили ворожі торпеди на Атлянтійському океані американський нищитель, котрого імени управа фльоти не оголошує. Це перший воєнний американський корабель, затоплений ворогами від 28. лютого 1942. р., коли то німецька субмарина сторпедувала американський нищитель Джейкоб Джовнс на побережжу стейту Ню Джерзі. Кількість жертв останнього затоплення не оголошено, бо управа фльоти мусить наперед повідомити родину про смерть їхніх дітей.

ОБЖАЛОВУЮТЬ 30 ВИЗНАЧНИХ ДІЯЧІВ ПІД ЗАМІТОМ ЗАГОВОРУ ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН. — Під замітом заговору проти правного уряду Злучених Держав обжаловує департамент справедливости 30 різнородних громадян з різних сторін краю. Їм закидується аґітацію в армії та підготову націстівсько-фашистівського ражіму в Злучених Державах. Між обжалованими находяться такі одиниці, що мали вплив на творення різних фашистівських організацій в Америці, як Німецько-Американський Бунд, Силвер-Ширтс, Найтс оф ди Ґвайт Камелія, Амерікен Нешенелист Конфедерейшон, Нешенел Либерті Парті, Крищен Мобилайзерс, Амерікен Нешенел Сошялист Парті і Флендерс Гол. Колиб їх засудили, обжаловані можуть дістати по 10 літ тюрми і $10,000 гривни.

„ЗВЯЗАНІ СОВІСТЮ" СТАЮТЬ ДОБРИМИ ШПИТАЛЬНИМИ ДОГЛЯДАЧАМИ.

КЛІВЛЕНД. — Мужчини, що відмовилися служити в армії з огляду на аргумент, що їм не дозволяє совість на таку службу („концієншиос обджекторс"), виказують незвичайну совісність при услугах по шпиталях. Деякі з них, приділені до обслуги умово хворих, виказують особисте заінтересування хворими і є дуже помічними для них. Замість тримати їх в таборах інтернованих, влада уживає таких „звязаних совістю" людей до хосенної праці.

НЕДОСТАЧА ОДЯГУ В 25 СТЕЙТАХ.

ВАШИНГТОН. — До Американського Товариства Домашної Економіки наспіли протести з 25 стейтів проти недостачі одягів. Це перші ластівки в тому відношенню. Досі приходили протести проти лихого матеріялу, вживаного на одяги в усіх стейтах. У теперішному протесті найбільше нарікають на недостачу одягів для дітей. Стейти, найбільше дітknені недостачею, лежать на півдні і на північному заході, хоч між ними згадується теж і стейт Ню Джерзі, Ровд Айленд та Месечусетс.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЦЕНЗУРИ СЛІВ ҐЕН. МАРШАЛА.

ВАШИНГТОН. — Один з радіо-промовців минулого тижня згадав імя начальника ґенерального штабу Джорджа С. Маршала, начеб то він був автором замітки, що страйк залізничників дав націстам до рук оружжя до пропаганди, що Алянти є ослаблені і тому відбиті націстами народи не мають вигляду на успіх повстання проти німців. Предсідник Американської Федерації Праці Вилєм Ґрін домагається від конґресу провірки, чи це справді замітка ґенерала Маршала, а колиб показалося, що так є, щоб витягнути з цього відповідні висновки.

СУД ПІДТРИМУЄ ДОМАГАННЯ ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ В НЮ ДЖЕРЗІ.

ТРЕНТОН. — Суддя Найвищого Стейтового Суду Нютон Ґ. Портер відкинув домагання, щоб суд провірив законність домагання зміни конституції стейту Ню Джерзі. У цей спосіб леґіслятива буде мусіла занятися дискусією та евентуальною поправкою конституції, як цього домагалася більшість громадян вчасі голосування при листопадових виборах.

Дари „від народу Злучених Держав для геройського народу в Советах"

НЮ ЙОРК. — На пакунках, призначених для допомоги Росії, поміщуються написі: „Від народу Злучених Держав, до геройського народу Советського Союзу", як це сповіщає Фред Майерс, директор „Рошен Вор Риліф-у". Він каже, що ці пакунки, які напливають з дарами для населення Росії, причиняються до сціплення приязни між обома народами більше, ніж формальні договори приязни.

ПІСЛЯ ЗРУЙНОВАННЯ НАЦІСТІВСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ СИЛИ ПРИЙДЕ ЛЕГКО ІНВАЗІЯ

ВАШИНГТОН. — Від перемоги над німецькою повітряною силою залежатиме існування Німеччини, або її знищення. Таку думку висловив ґен. Г. Г. Арнолд. Він того погляду, що як внелімінується німецьку повітряну фльоту, інвазія Німеччини стане так легкою, як це лише можливе, бо знищення повітряної сили підкопає мораль німецьких боєвих сил. — Ці думки висловив ґен. Арнолд у своїм звіті для воєнного департаменту. При цій нагоді ґен. Арнолд подав до відома повітряні сили Злучених Держав, які обіймають 2,385,000 офіцирів і мужви. Із осягів в боях проти ворога, ґен. Арнолд згадує про певне знищення 8,448 ворожих літаків, правдоподібне знищення 2,555 літаків і ушкодження дальших 2,834 літаків.

„НЕ СПОЧИВАТИ НА ВЕСЛАХ"—КЛИЧЕ АДМІРАЛ

ВАШИНГТОН. — Віцеадмірал Еморі С. Ланґ, предсідник Морської Комісії Злучених Держав, один із сімох високих достойників, що висловили свої погляди на перемогу в 1944. р., заняв становище по середині. Інші заявили, що вони певні перемоги в наступному році. А Ланґ каже: „Виграймо війну в 1944". Одначе він теж подає способи, як це можна зробити. „Не спочивати нам на веслах, але плисти цілою силою". Наступний рік буде, на думку Ланґа, найважчий в боротьбі і треба буде йти вперед цілий рік, без огляду на це, що кажуть інші. Він теж виявив, що в грудні минулого року Америка збудувала більше торговельних кораблів, ніж упродовж цілого 1940. та 1941. року. А програма на 1944. рік передбачує ще живішу діяльність при будові кораблів.

Проаліянтський переворот у Болгарії

БЕРН. — До місцевих дипльоматичних кругів прийшла з Болгарії вістка, що Микола Мучанов, проаліянтський провідник болгарської опозиції, котра добивається переміни болгарської політики на сторону аліянтів, повів як член реґенційної ради державний переворот та повалив пронімецкий кабінет премієра Доброго Божилова. Зо старого кабінету остався в новому покищо тільки міністер війни, але й він тільки тимчасово.

Цю міністерську крізу представляють як політичне маневрування за створення в Болгарії „уряду Бадолія".

Сюди приходять теж вісти, що телеграфічні розмови між Туреччиною й Болгарією були завішені від останньої неділі, та що від того дня нема залізничого руху між цими державами.

До Туреччини доносять, що болгарський уряд далі заявляє німцям льояльність Болгарії, але болгарське населення вже переконане, що Німеччина програла війну, й хоче проаліянтського уряду.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД У ЛОНДОНІ ХОЧЕ НАВЯЗАТИ НОВІ ЗВЯЗКИ З МОСКВОЮ

ЛОНДОН. — Станіслав Міколайчик, премієр польського уряду на вигнанні, заявив у розмові з ґазетярами, що польський уряд бажає собі навязання як найскорше дипльоматичних звязків зо советським урядом, ще на-віть до вирішення питання східних границь між Польщею й советським союзом. Він додав, що ініціятива для поновного навязання звязків має вийти від Москви.

Міколайчик говорив теж, що польські підземні орґанізації в Польщі пішли би на активну допомогу наступаючій червоній армії, але вони бояться, що німці можуть їх здушити до приходу червоної армії. Він казав теж, що німці стараються тепер приєднати поляків на свій бік обіцянками лагіднішої поведінки супроти них; поляки одначе не можуть німцям забути масакри поляків й саджения соток тисяч до концентраційних таборів.

Міколайчик казав, що якби прийшло до порозуміння між польським і советським урядом, то замісць „комплікацій" по досягненню польської границі червоною армією, була би співпраця.

Польські круги кажуть, що Міколайчик уже зовісм певно вибирається до Вашинґтону на розмови з американським урядом. З ним їде теж Тадеуш Ромер, міністер заграничних справ. Перед відїздом до Америки польські міністри будуть конферувати ще з Бенешем, президентом Чехословаччини, що вертається до Лондону з Москви, де він підписував договір між советським союзом і Чехословаччиною.

КІНЕЦЬ НАЦІСТИЧНОГО „ГНІЗДА".—Знята з горба світлина показує бомбардування італійського міста Венафра, в котрім осадовилися німецькі війська. По них бє аліянтська артилерія. В цьому менті вибухали дві гарматні кулі. У церкві на ліво, за котрою вибухає бомба, находилася головна кватира німецьких військ.

СКИНУЛИ ЗНОВУ ТИСЯЧКУ ТОН НА БЕРЛІН

ЛОНДОН. — Нова мо... ...я сила британських бомбовиків пробилася кріз... ...ьну летничу оборону Німеччини й дісталася д... ...ну, де вона скинула тисячу тон бомб на німе... столицю що ще викопується з бомбардування попереднього дня.

На основі вісток з достовірних жерел 40 процент Берліну находиться в повній руїні, внаслідок десяти бомбардувань, що майже безперервно йшли від 18. листопада. Останнє бомбардування зчинило в ньому ряд великих пожарів. Найбільше від останнього бомбардування потерпів самий центр Берліну, де находяться найбільші урядові будинки, багато з них виставлених націстичним урядом. За певними звідомленнями, що прийшли через невтральні краї, поцілено цим разом навіть великий будинок, де містився уряд Гітлера. У підземних протибомбових сховках того будинку, кажуть, находилося підчас бомбардування багато осіб, котрих доля не відома. Один шведський рапорт подає число осіб, що загинули в цьому бомбардуванню, на 2,760 осіб; більшість убитих це робітники поцілених бомбами фабрик. Пожари, що розгорілися в Берліні від бомбардування, бачили летуни на віддалі сто миль від Берліну. Були менти, коли на Берлін падало понад 70 тон вибухового матеріялу на мінуту.

Проти британських летунів вислали німці величезні сили боєвих літаків, котрих число подають на 600. Британські бомбовики одначе розбили цю оборону та добилися до центру Берліну. Британці втратили в цій операції 27 літаків.

До Стокгольму приїхали вже люди, які бачили останнє бомбардування Берліну, і вони потверджують вістку, що між поціленими будинками находить... будинок канцлера. Цей будинок, котрий має 330 ярдів довгий фронт на Фосштрасе, уважався загально символом націзму.

Налет бомбовиків, що почався коло пів до 3. години вночі, зчинив негайно в Берліні справжнє пекло. Земля тряслася від бомб як від землетрусу. На всіх боках зривалися огні й дими, валилися доми в румовища, а потім піднімалися височенні полумя. Німецький уряд приспішує евакуацію столиці.

РОСІЙСЬКА АРМІЯ НА СТАРІЙ ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ.

ЛОНДОН. — Російські війська заняли місто Олевське, що лежить усего 7 миль від старої польської границі. Вони посунулися за день наперед на 12 миль й заняли 170 міст і сіл, між ними Новгород Волинський, на котрого вулицях прийшло до страшних боїв. Положення німців в околиці Бердичева стає щораз важче.

Далі на півночі червона армія посувається ближче до старої границі Лотви здовж залізниці з Великих Луків до Лотви. Московські комунікати не згадують вже три дні боїв коло Вітебська, а берлінський комунікат говорить, що німці відбили сильні офензивні рухи в околиці того міста.

ПОЦІЛЕНО 2 ЯПОНСЬКІ КРУЖЛЯКИ КОЛО КАВЕІНГУ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА НОВІЙ ҐВІНЕЇ. — Американські бомбовики й торпедові човни поцілили підчас нападу на Кавієнґ, на Новій Ірляндії, два японські важкі кружляки й один нищитель. Як американці відлітали, японські кораблі горіли.

Один з ворожих кружляків був поцілений трьома бомбами по 1,000 фунтів кожна та одною торпедою, а другий двома бомбами по 1,000 фунтів кожна та трьома торпедами.

Японці вислали на стрічу американців 30 „зер", і американці збили з них певно 11, а можливо ще 4 інші.

НЕГОДА ЗДЕРЖУЄ БОРОТЬБУ В ІТАЛІЇ.

АЛЖІР. — Внаслідок снігів, дощів і сильних вітрів боротьба в Італії ослабла. Аліянтські летуни розбивали бомбами мости й залізничі двірці на території, занятій німцями, головно здовж італійської Рівієри й на північ від Риму.

ПАРТИЗАНИ ТІТА ЗАХОПИЛИ ПОЛОВИНУ НАЦІСТИЧНОЇ БАЗИ.

ЛОНДОН. — Партизани під командою маршала Броза Тіта заняли половину Баналюки, в котрій находилася головна кватира другої німецької повзової армії.

Бій почався в навечеря Нового Року. Партизани захопили багато офіцирів і вояків. Друга німецька повзова армія мала завдання боронити побережжя Адріятику, бо через нього Алянти посилають партизанам підкріплення в амуниції й інших воєнних матеріялах.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАК І ВСЮДИ

До загальної акції в справі святкування 50-літнього ювилею Українського Народного Союзу приступив, як можна було сподіватися, передусім 1. відділ організації. Пише про це секретар відділу в головну канцелярію:

Комітет першого відділу У. Н. Союзу в Шамокін, Па., зійшовся 26. грудня на наради в справі святкування 50-літнього ювилею У. Н. Союзу. Іван Чичиль, предсідник комітету, забрав вступне слово і вказав як на примір на хату Вашингтона, першого президента Злучених Держав. Ця хата вже понад сотку літ існує, а прецінь виглядає нині прекрасно, може краще, ніж в часи, коли її збудовано. Чомуж це так? Чому муровані доми з тих часів уже давно розвалилися, а деревляна хата Вашингтона ще краща, ніж була? Длятого, бо поступова Америка знає, як цінити осідок Батька Свого Краю, освободителя американського народу.

„Так само справа мається з Українським Народним Союзом, говорив далі предсідник комітету 1. відділу У. Н. Союзу. Початки його були дуже трудні, але нині, по 50 роках свого існування У. Н. Союз представляється незвичайно поважно з своїми 42 тисячами членів і понад 7 міліонами долярів маєтку. Цей зріст він завдячує добрій охоті своїх членів та добрій господарці своїх урядів. Нині У. Н. Союз є славою для всіх союзовців".

З тими словами почато обговорювати способи відповідного відсвяткування великого ювилею У. Н. Союзу в тій місцевости, де під велику будову поставлено першу цеглину.

Зацікавлення ювилеєм У. Н. Союзу з боку 1. відділу У. Н. Союзу є наскрізь самозрозуміле. Так буває в кожній організації. У кожній такими святами цікавляться ті клітини організації, яких діяльність ближче причетна до історії повстання й розвою організації.

Одначе, інші місцевости зовсім не повинні чутися пониженими ювилейним святкуванням таких перших клітин. Звісно, не з одної цегли складається будова, але з багатьох, і кожна грає в цілій будові свою ролю. І хоча перша цеглина має на стільки надзвичайне значіння, що без неї будова не була би почалася, та й дальші, признамо по застанові, теж важні, бо й без них будови не було би. Певна річ, ювилейному обходови, який буде справляти перший відділ У. Н. Союзу, співчувають усі інші відділи як тому, що діло почав, а знову перший відділ певно тішиться діяльністю наступних відділів, як тими, що почате діло далі повели й завершили.

Всі згідні, що буде рішальним

Ми спершу почули збоку президента Рузвелта та інших передових цивільних і військових осіб, що в 1944 році ми повинні осягнути в Европі остаточну перемогу. А за ними заговорили про цю проблему ті, над якими ось та перемога буде здобута. Себто в першу чергу Гітлер; а далі маршал Ґерінґ та націстівський міністер пропаґанди Ґебельс.

Отже, як бачимо, то заговорили три націстівські стовпи. Тому і таке важне те, що вони говорили і що заповіли. Та з усього найважніше те, що теж і вони стоять на тому, що біжучий рік буде рішальним. А коли всі погоджуються щодо цього одного пункту, то ясне, що переживатимемо в цьому році чи не найважнішу епоху історії людства.

З промов націстівських провідників, якими вони витали німецький нарід з новим роком, віяло сумнівами. Вправді підкреслено, як це зробив Гітлер, що в 1943 році німці чудом відвернули від себе „наполеонівську катастрофу", але не сказано нічого такого, щоб могло упевнити німців, що ця катастрофа не стріне їх в біжучому році. Усе, що було можна подати німецькому народови в розраду, було те, що покищо ніхто з ворогів не заняв ще пяди німецької землі. Та коли іде про потребу дальшої боротьби і посвяти, то націстівські провідники могли тільки подати, що якщо Німеччина не видержить і заломиться, то жде її цілковите і безпощадне знищення. Знов народам, що опинились під націстівською окупацією, націстівські головачі могли тільки те сказати „на потіху", що як провалиться націстівська влада, то по ній прийде — большевицька.

„Перемога або руїна", каже Ґерінґ, додаючи, що „він ще ніколи передтим не чувся таким гордим з цього, що є німцем, як тепер", та кінчачи благанням Божої помочі для німецької перемоги і многоліттям для Гітлера...

Як до цього додати ще Гітлера заклик до боротьби „око за око і зуб за зуб", то матимемо образ того душевного настрою, з яким націстівський світ вступив у рішальний рік свого істнування і світової боротьби.

Усі ті промови націстівських провідників, що вони тепер виголосили, є цілком відмінні від тих, що їх виголошено з новим роком по боці Аліянтів. Та між ними і другими є згода тільки щодо одного: 1944 рік буде дійсно рішальним роком. А щодо решти, то можна сказати, що по стороні Обєднаних Держав є зрівноважений спокій як вислід повної віри в певну перемогу, не зважаючи на те, що є повна свідомість великанських жертв, потрібних для осягнення цеї перемоги. Знов по противній стороні є — розпука. Нема там найменшого вигляду на перемогу, ні на те, щоб можна було виратуватись якимись мировими предложеннями чи торгами. Стоїть перед ними тільки — безумовна здача, получена з безпощадним фізичним знищенням головних виновників різних варварств, доконуваних над підбитими народами.

Ось те є те, чого треба надіятись в 1944 році.

Проф. Микола Чубатий.

Проф. Лянґе та полк. Матушевскі в однім шляхецькім фронті

Що говорив польський поміщик Л. Борковскі 1861 року про українців?

По відомій Весні Народів 1848 року, коли теж український нарід пробудився до власного національного життя в Галичині та маніфестував самостійність та соборність українського народу спід Росії та Австрії як незалежного народу від москалів та поляків, прийшла ще люта хуртовина в українському національному житті в 1860-тих роках. Владу над Галичиною 1861 року дістали в свої руки поляки, репрезентовані тоді в с е ц і л о польськими поміщиками. Українському народови, щойно 12 літ звільненому з панцизняної неволі, прийшлося стати віч-у-віч до боротьби з куди могутнішим польським противником, що ще й дістав в свої руки адміністрацію Галичини.

Серед українців запанувала зневіра. Якжеж можна успішно вести боротьбу на два фронти — проти поляків та москалів? Зачала ширитися, як вислід зневіри у власні сили, хороба москвофільства, що довгі десятки літ придавлювала національне життя західних українців. Національний здвиг та українське державне відродження 1918 року майже зліквідували москвофільство на рідних землях, воно ще куди сильніше між американськими українцями.

Саме в часі цього найбільшого занепаду українського національного життя, в часі першого засідання галицького сойму 1861 р. виступив граф Лешек Борковскі, бутний польський шляхтич з Галичини, та кинув визов західним українцям словами: **„Нема Русі, ест тилько Польска і Москва".** Русь це стара назва України, як самостійного народу від поляків та москалів. Лешек Борковскі стверджував „Вірую" польської шляхоцької більшости у галицькім соймі, що нема українського народу — є тільки нарід польський та московський.

Подібних політичних поглядів були мабуть також ці поляки, що 1914-го року робили угоду з могучим тоді російським головнокомандуючим князем Миколаєм Миколаєвичом. Вони в обличчі московської переваги віддавали Галичину не по Сян, але аж по Вислоку з містами Ряшевом та Переворськом москалям, за куцу автономію для польського народу під Росією, але вже 1918 р. підняли ті самі люди війну проти правовитого господаря цеї землі — українського народу, який мав куди скромніші домагання. Чому така зміна? Тому, що в головах багато поляків таки ще сиділи думки Лешка Борковского з 1861 року, що „нема Русі, ест тилько Москва і Польска". А в думках тих Лешків Борковских ця Польща та Москва повинні поділитися Україною десь там над Дніпром, бо і для Польщі і для Москви це чужа земля, власність українського народу, що має бути все поневоленим, бездержавним народом.

Кому з того вийшло більше шкоди — українському народови чи польському, це друге діло. Як прокляття такого зазіхання на чуже добро лишилося одно — на українських землях нема ще вільної України, а в теперішнім укладі сил, нема і не може бути Польщі; натомісць є Москва. Ба що більше, ця Москва через таку противукраїнську політику багатьох поляків є не тільки над Дніпром; вона теж сягає аж над Вислу. Таке саме було при кінці 18-го століття, коли стара Польща падала, таке саме є нині. При кінці 18-го століття в часі розбору старої Польщі були барські конфедерати і тарґовіцкі конфедерати, нині маємо полк. Матушевского і Йоллеса по однім боці барикади, а Васілевску, проф. Лянґе і кс. Орлеманського по другім боці.

Барщани та Тарґовічани серед американських поляків.

Нинішні ґрупи серед американських поляків сильно пригадують політичні ґрупи в Польщі перед її упадком з кінцем 18-го століття. Тоді серед поляків було дві партії. Одна, це так звана Барська Конфедерація, зложена з горячих польських патріотів, але так запалена шовінізмом та погордою до українського народу, що своїм поведенням з українським елементом на східній Україні головно причинилася до викликання гайдамацького повстання. Воно в результаті вийшло на користь Росії. Гайдамаки знищили правда барщан, але для України з того не було ніякої користи. Самі провідники гайдамацького руху дісталися на страшний суд польських панів, видані полякам не ким іншим, а — Росією. Барщани хоч як ненавиділи Росії, але не могли признати українського народу, свого натурального союзника. Як Лешек Борковскі з 1861 р. так полк. Матушевскі з 1943 — знали тільки „Москву і Польску".

В тих часах була теж друга партія в Україні. Це були опортуністи, які шукали ласки у російської цариці Катерини. Вони звязалися у Конфедерацію Тарґовіцку. Ця Тарґовіцка Конфедерація без бою віддала Росії спершу Україну, а потім й саму Польщу під ласкаву опіку цариці Катерини. І так сама Польща стала російською провінцією.

Коли нині дивиться чоловік на працю полк. Матушевского та на працю проф. Лянґе і кс. Орлеманського в Америці, то мимоволі нагадуються Барська та Тарґовіцка Конфедерації. Обі вони були протиукраїнські, дарма, що одна ненавиділа Росію цілою душею, а друга клалася як підніжок трону могутної російської цариці.

Що говорив полк. Матушевскі в Дітройті?

В Америці перебуває тепер один із провідних пілсудчиків останніх років в Польщі. Первісний табор Пілсудского мав поважну ґрупу людей, що серіозно ставилися до українського народу, а державне відродження України вважали корисною річю для істнування самостійної Польщі. Але вже скоро по приході Пілсудского до влади в Польщі 1926 р., ґрупа пісудчиків наповнилася крайніми шовіністами та імперіялістами. Вони захопили провід держави в свої руки; вони теж були творцями пацифікацій над українським народом та незносимого польського режіму в Західній Україні з останніх років до світової війни.

Одним із таких саме був полк. Матушевскі, нинішний співробітник нюйорської польської ґазети „Нови Свят". „Нині полк. Матушевскі в опозиції до польського уряду в Лондоні, який по його думці за мало енерґійно боронить прав Польщі за посідання Західної України. Полк. Матушевскі в перших днях грудня вибрався до Дітройту та там на засіданні Ротарі - Клюбу виголосив промову про небезпеку зі зросту потуги Росії та хто її може спинити. Спинити її всилі — говорив — тільки якась сильна держава у Східній Европі. Полк. Матушевскі шукає як Діоген зі свічкою в день за тою державою... і не видить ніякої можливої такої сильної держави, а тільки Польщу. **„Щож то є ця Східна Европа?"** — питає Матушевскі. **„То передовсім Польща. Та дальше на полудні від Польщі Румунія, Угорщина, Болгарія, Туреччина. А дальше на північ Литва, Лотва, Естонія, Фінляндія, Швеція. Східна Европа — то кільканацять країв, заселених понад сто міліонами людей. З тих Польща мала 35 міліонів. Тому саме Східна Европа, то передовсім Польща".**

У Святім Письмі написано, що є люди, що мають очи і не видять, мають уха й не чують. Полк. Матушевскі має очи і на карті східної Европи видить малі держави Литву, Лотву, Естонію, тільки не видить 55-мілінової України. Має уха та не чує, що світ говорить про Україну, навіть про Україну в границях тоїж 35-мілінової Польщі. І думаєте, що найде він спосіб спинити ґрізний для Европи, а в першу чергу для Польщі, російський імперіялізм? Ледви!

Що говорили проф. Лянґе та кс. Орлеманьскі в Ню Йорку?

Сказали то саме, що й полк. Матушевскі в Дітройті. Поїхав полк. Матушевскі на середущий захід Америки в місто проф. Лянґе, польського комунізуючого соціяліста, професора з Шікаґо, так цей, взявши собі до помочі комунізуючого духовного польського ксьондза Орлеманьского зі Спрінґфілд в Месечусетс приїхав на терен полк. Матушевского до Ню Йорку. Проф. Лянґе теж виголосив промову. Він громив польських шовіністів, що хотять забирати Західну Україну, до якої Польща не має права, бо вона заселена в подавляючій більшости українцями.

Добре сказав проф. Лянґе, подумав би неодин з нас, Західна Україна Польщі не належить. Комуж вона належиться по думці проф. Лянґе? Коли Польща зречеться Західної України, то настане дружба поміж Польщею та совєтською Росією, настане приязнь, якої світ не видів. Для проф. Лянґе так само як і для полк. Матушевского нема у Східній Европі України. По його думці **Польща має граничити з Росією,** бо й для нього також нема України. „Нема Русі, ест тилько Польска і Москва", як сказав колись небіщик ґраф Лешек Борковскі в польськім соймі 1861 року.

Різниця між Лянґе та Матушевским тільки ця, що Росія Матушевского малаб граничити з Польщею над Дніпром, а Росія Лянґе над Сяном. Одні відродили Барську Конфедерацію, другі Тарґовицьку. Для одних та для других немає українського народу; ніхто з них не питає за волю того народу, що є ядром та основним каменем Східної Европи.

Правда, проф. Лянґе називає своє дарування Західної України Росії „самоозначенням західних українців". Таку великодушність того польського москвофіла славить один український часопис, видаваний найновішим українським москвофілом як взір польської справедливости та проґресивности. Наділі і полк. Матушев-

(Докінчення на стороні 3-тій)

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

2)

— Ага! Будемо литвинів тут чекати!... Горло під ніж наставляти? — загомоніли на перебій жінки. — Не бачили, якими повернулись наші з литовського полону?... І самим на таку муку ждати? Вашмосці що?... Всі ви, кармазинники-шляхта, одним духом на підданців дихаєте, свої чи чужі...

— Нерозумні! — гримнув шляхтич. — Не знаєте, що кожного покозаченого шляхтича маґнати на паль сажають, шкіру з живого деруть?... Хіба ми, шляхта, мало вже дали людей для України?... А вам нема що страхатися. Сотник Горностай, ось який пан, та полишив жінку й дітей у свойому маєтку... Не дріжить за нужденне життя!...

— Хто знає, чи це правда? — не вговкувалися жінки.

Шляхтич згорда випростався. — Хто сміє казати, що неправда? Я щойно по обіді звідтам. Там і не думають нікуди рушати — заспокоював гурт.

Жінки притихли. Коли вже такий багатий, на все Київське Полісся пан, як сотник Київського козацького полку, Микола Горностай, що у самого Хмельницького у великій ласці, зоставив у селі всю родину, то й справді страхатись нема чого. А старий шляхтич, радий, що його слова впливають на гурт, далі говорив:

— Не Горностай тільки. Багато козацьких старшин реєстрових мають родини поблизьку. Адже наше Полісся дало усю старшину козацьку... Полковників самих зо трицять набереться з нашої поліської шляхти.[3] Чого боятися?... Розбила Литва козаків, ну, то розбила.... Усіляко на війні буває. Та може й не розбила аж так, як хлопство чутки розносить. Ви там не були, то й не знаєте, а в страху очи великі... Я був там не раз...

— Я також був там — перервав чийсь голос з заднього возу. Очи всіх звернулися у той бік.

— Хтож ти такий? — заликав шляхтич. — Підійди но, вашмосць, сюди...

По хвилі підійшов повільно не старий ще козак у сивій сермязі, знужений, немитий вже довгий час. Одна щока від уст, аж по вуха покрита чорним, припавшим порохами струпом; під запалими очима мав чорні у вигляді підкови мішки; порісша щотина бороди не закривала ще дрібних, колотих ран на підборіддю й шиї. Зліплене засохшою кровю волосся щільно влипло у рану з другого боку голови, там, де було вухо. Ледво волікся, спираючись на палицю лівою рукою; правий рукав був порожний. Мав і жалюгідний й несамовито-страшний вигляд. Жінота заохкала й відсахнулася. Зніяковіли мужчини, та й — певно бачивший не одне на свойому віку — старий шляхтич.

— Алеж й розцяцькували тебе, пане-брате, скалічили... — заговорив він вражений. — Деж то, вашмосць, так?...

— У княжому полоні — видавив з себе нещасливець, безсило опустившись на землю. — Страшний був Ярема, але й литовський князь-гетьман не далеко відійшов. Мене полонили пораненого під Жагалем. Скатували, відрубали вухо й праву руку, обвязали шматами, щоб кровю не зійшов та й пустили, хлопству на пострах... Щоб бачили й не важилися проти панства ворохобитись... Поки силу мав, то йшов, далі люди підняли та й везуть не знати куди й по що?... Ліпше смерть нехай би мені заподіяли...

— Страшно... І Бог терпить таку жорстокість! — шептали у гурті. Шляхтич понуро смикав себе за вус.

— Ну, а полковник Голота і старшина козацька де поділися? — несміло, наче боячись турбувати каліку, спитав по хвилі.

— Порубаного полковника Голоту півмертвого посаджено на паль. Погинула на палях і старшина. Полоненим козакам голови постинали, а нам десятьом відрубано вуха й руки та пущено на пострах.[4] Так наказав полковнику Донаваю[5] сам князь. Частина наших прорвала литовські лави й відійшла, певно на Бабицю.

Всі слухали того оповідання похнюпивши голови, сумні, мовчазні. Шляхтич підвів каліку.

— Ходиж, вашмосць зо мною. Найдемо тобі чим підкріпитись, тай з Богом. Відпровадять вебе до отамана в Горностайпіль, а там і до Києва поїдеш. Черці залікують рани вашмосця, а Бог і пан гетьман винагородять за каліцтво.

Підтримуючи козака шляхтич повів його до заїзду. Гурт розійшовся до возів. На дорозі зісталося лиш пара дідів. Говорили ще про каліку:

— Моцний Боже! — резонував маленький дідок, що перший почав був заспокоювати жінок. — Скільки таких Безушків, Безручків та Безбородьків вже є на тій нещасній Україні... Мучили й калічили маґнатські пахолки нас, підданців, аж ось і вільному козакові ще гірше... Страшний литовський князь, ой страшний! — хитав дід головою.

— А чував я, що отой князь є внуком нашого, руського князя з Волині,[6] чи правда?... — ввернув другий дід.

— Віри не нашої!... Кальвин окаянний! Душу нечистому запропастив, що над кровю своєю так знущається...

— Може й не запропастив, та... маґнат! Маґнат маґнатові все братом буде. Не воювали хіба козаки з його дідом, що православним був?

(Дальше буде).

[3] Історичний факт.

[4] Це все історичні факти.

[5] Полковник Донавай, як і знаний Максим Кривоніс, був скотляндцем. Всі вищі старшини армії князя Януша Радзивила були німцями, французами та скотляндцями по національности.

[6] Великий гетьман литовський, князь Януш Радзивил був внуком славного борця за православіє, князя Костантина Острожського (син його дочки Катерини).

З листа від українця в польській армії

(З канадійського часопису „Український Голос").

Вельможний Пане Редакторе!

Напевно здивуєтесь з мого скромного листа. Простіть, що позволяю собі написати до Вас кілька слів, як український тулач.

Я приїхав до Англії із Росії, із червоного раю, вже минув рік тому. Тут служу в польській армії, хоч сам я щирий українець. Моє імя Тома Зуляк. Уроджений в селі Ґермаківка, повіт Борщів, в Галичині. Коли червоні заняли Західну Україну, то по якімсь часі мене арештували а мою дружину і діти вивезли в північну Сибір і там вони на засланню погинули голодовою смертю. О Боже, яка то тяжка смерть. Мені не багато бракувало такою самою смертю згинути у вязниці в Нижньому Новгороді. Мені якось Бог допоміг, що я пережив страшні муки, катовання і карцери; все те перейшло як ранній туман, і я був звільнений з вязниці. А щоб врятувати своє нещасне життя, то був змушений вступити в ряди польської армії. Так я й заїхав до Шкоції. Тут був я хорий поважно, майже безнадійно, але якось удалося добрим лікарям врятувати моє життя. Це був англійський шпиталь, але я чувся в нім як між своїми людьми, тимбільше що там була сестра з шпиталю в Торонто. Шкода тільки, що не можу говорити добре і розговоритися з ними, але вони не роблять ріжниці і обходяться з нами як наші, як приятелі.

По році дістав урльоп на десять днів і приїхав до Лондону, щоб його трохи побачити. При тій нагоді я пізнався з п. сержантом С. Давидовичем з Едмонтону і з його милою дружиною. Це була для мене велика радість, це був для мене торжественний день. Вони зараз забрали мене у свій дім, як свого брата і сина України. Кормлять мене українським борщем і іншими прекрасними стравами і кормлять мене рідною мовою і напувають рідними піснями, бо я голоден рідного слова, бо живу між самими поляками.

Тепер я находжуся в канадійськім клюбі, між канадійськими вояками. Вони приняли мене між себе перебувати в них цілий мій урльоп і я чуюся між ними щасливим. Вони горнуться до мене, хоч споглянуть на мої рамена, але то нічого. І ще тут пізнав я приятеля Петра Українця, що товаришує мені на кожнім кроці і все мені помагає. Ми спимо в одній кімнаті і він частує мене канадійськими сигаретками і прекрасною чеколядою, а я оповідаю йому про своє життя і недолю, котру мені пережити цілих три роки. Його добрі родичі живуть в Ендербі, Б. К., і я оце складаю їм щиру подяку, що добре виховали свого сина, як правдивого сина України.

Тома Зуляк.

(Докінчення зо сторони 2-гої)

скі і проф. Лянґе це невідродні діти графа Лєшка Борковского з 1861 року та його історичної мудрости: „Нема Русі, єст тилько Польска і Москва". Так думали колись барщани, так думали колись тарговічани. Одні і другі були непримиримими ворогами самостійности України; одні та другі завели Польщу в склад імперії Її Величества Катерини Второї.

Самостійна Україна все була, є і буде угольним каменем незалежности і волі всіх народів східної та центральної Европи. Але тільки для тих, що мають очі й видять; мають уха та чують.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

МІЖ СВОЇМИ ЗЕМЛЯКАМИ В АНГЛІЇ.

Уже минуло досить часу, як я служу в американських збройних силах. І стільки часу минуло, як я відтятий від американсько-українського життя, від української газети і книжки, як і від активної участи в нашому організаційному житті. Але хоч воєнні події відтягнули мене від цього, то це не означає, що я тим життям не інтересуюся і за ним не тужу.

Та не сподівався, що знайду лік на ту тугу — в Англії. А так сталось, що я стрінувся там з українськими людьми — імігрантами. Не багато їх там є, але то цікаве, що заховують українські звичаї та дорожать українською піснею та українськими народніми строями. Тут в Лондоні вони мають мале приміщення, де можна запізнатись з українськими вояками з Канади, яких тут є поважне число. Устроюють різні забави та приняття, як от на Різдво чи Великдень. Цікаве й те, що військова влада ставиться до цього прихильно й ще їм помагає, бо видає спеціяльні перепустки воякам на такі забави чи гостини. І чому не малаб цього робити, коли видно наглядно, що наші канадійські хлопці добрі патріоти і завзято бються. Англійці нарід культурний. Їм ніщо не шкодить, коли такі вояки видають собі місячні „Новинкарські Листки", де є побіч ґербів та прапорів Британії теж і Тризуб та жовто-блакитний прапор.

Святкували тут ці вояки торжественно навіть і Листопадове Свято. Хоч програма була скромна і не така, до якої я звик в Ню Йорку, але проте була розумно дібрана, змістова, з поважним вступним словом п. Лесньовського.

Була промова українця з Волині, що був свого часу послом до польського сойму, а який щойно тому три місяці вернув з Сибіру, куди його були вивезли большевики. Говорив про значіння Листопадового зриву, та таких геройських споминів, що звязані з Крутами чи Базарем.

Бесідником був теж і посол до британського парляменту Рис Дейвис, добре відомий американським українцям, бо він був теж і в Америці й говорив на українські теми. Він дуже добре знає українські землі, бо їх відвідував. Казав, що кожен політик, що хоче говорити про Україну і українську справу, повинен сам наочно переконатись, як живеться українському народови під різними окупантами, та дізнатись просто від самого народу, чого він собі бажає.

Говорив ще бувший Український Січовий Стрілець про українську визвольну боротьбу з років 1918—20. Три українські молоді дівчині виступили з мандолінами і відіграли вязанку українських народних пісень, а канадійський вояк з Саскачевану зробив несподіванку своїм прекрасним голосом і співом українських пісень. Англійською мовою промовив летун-старшина Богдан Паньчук, теж з Канади.

Знов по концерті відбулась вечеря з українськими стравами, що їх зготовили українські жінки.

Як я тільки прибув до Англії, то зараз відвідав цей Український Клюб. І завдячую це нашій „Свободі". Моя сестричка посилає мені кожного тижня Юкрейнієн Віклі, а там були подані ті адреси, в українській та англійській частині. Добре булоб, щоб інші за це памятали і повисилали ті адреси своїм синам, братам, чи знакомим, що є в Англії. Зайшовши до Клюбу між своїх людей, почуваєшся як от в Ню Йорку в Народнім Домі, чи в „Дністрі", чи якім іншім нашім товаристві. Тут є і українські часописи (канадійські), а з них знов можна довідатись про ширше наше життя.

Тільки як читаю, що десь щось доброго робиться, то жаль мені, що я так далеко від цього. Але потішаю себе, що і між вояками - американцями можна багато зробити для розголосу української справи. Я їм показую наші газети і різні знимки та поясняю, до чого український нарід змагає. Я завважив, що українська культура є найкращим засобом для поширення вістей про Україну, бо з культури, якщо кого нею зацікавиться, уже легко перейти на політику.

Ще раз подам, щоб не забувати поінформувати наших вояків про те, що й в Англії є українці й українське життя. Кожного з американських українців радо повитають в Англії. А як хто з них зайде до Українського Клюбу, так вже не буде журитись нічлігом і харчами. Найкраще писати по інформації так: Ukrainian Social Club, 188 Cheetham Hill Rd, Manchester, 8, England.

Тома Івасечко, член 361 від. У. Н. Союзу, тепер у летунській фльоті Дядька Сема.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. К., Судбурі, Онт. — Катальог вичерпаний. Треба вибирати з тих книжок, що їх оголошується у „Свободі". А „Русалку" треба замовляти в накладчиків, а писати до оо. Василіян: 22 East 7th Street, New York, N. Y.

Видати можнаб не одно, але хто буде купувати?

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Бостонські Вісти.

Базар на святочні дарунки. Наші дівчата, зорганізовані в товаристві Дочки України, уладили ще в місяцю жовтню в церковній салі базар, з котрого дохід призначили на закупно святочних дарунків для наших хлопців, що служать в армії Дядька Сема. Наші люди добре розуміють працю дівчат, численно приходили на базар, розкупили всі предмети і дали добре торгувати. Прибули на цю імпрезу теж і українці спо за Бостону. Крім цього зложили ще жертви на ту ціль такі громадяни: В. Начас $3, а по $2 зложили: А. Ульчак, А. Попович. По $1 зложили: Т. Музика, М. Зварич, Борбозар, Метаксас, К. Бортник, А. Гринок, С. Козак, С. Музика, К. Гринюк, М. Вонс, А. Поліщук, М. Мороз, Н. Давискиба, Г. Костецький, М. Сілінська, А. Довганчук, С. Хомин, І. Кучик, Синків, М. Мигован, М. Шидлівська, М. Оверко, М. Шафранська; крім цього по 50 центів: Переходюк, о. Школяр, о. Гончарик, Матеік, Романюк, К. Хенціцька, А. Смарт, А Шемета. — Чистого доходу осталося $159.00, закуплено дарунки для сто українських хлопців-вояків і вислано там, де вони находяться.

Збірка на „Юнайтед Вор Фонд". Наша громада знана з Бостоні у різних урядах. Тому всі наші організації були повідомлені про кампанію на „Юнайтед Вор Фонд" і вислали від себе дари на цю благородну ціль. Поодинокі громадяни давали там, де працюють, а в нашій церкві о. Володимир Каськів в першу неділю листопаду перевів збірку при помочи церковних урядників. Вона принесла коло $80.00 і вислано на призначену ціль як дар від української православної церкви.

Річні збори від. 238. У. Н. С. відбулися в церковній салі 19. грудня 1943. Членство явилося численно, лише не було хлопців, що служать при збройній силі Америки. Предс. М. Мороз, відкриваючи зібрання, пояснив ціль і візвав до праці та жертв. Зі звіту урядників довідалися члени, що відділ закупив державних бондів на $200, а готовиться щераз тільки дати на бонд Четвертої Позички. З каси виасигнували на потреби Конгресового Комітету $25.00, а на Ювилейний Дар „Свободі" $5.00. До уряду на наступний рік вибрали: П. Мороз, предс., С. Ярош, заст., Й. Вербелицкий, кас., І. Виноградник, зас.; Н. Давискиба, секр., А. Прухніцький, заст.

Збірка на вбогих з нагоди Різдва. На празник св. о. Николая, на 19. грудня, після молитви за свободу наших братів, о. В. Касків заголосив у церкві збірку як різдвяний дар для убогих. Прийшло кількадесять долярів, які будуть роздані між потребуючих.

Протижидівські розрухи. У Бостоні та околиці від якогось часу слідні напасти на жидів, ба навіть розкинено протижидівські летючки. Слідство виказало, що її друкував на власну руку помічник одної друкарні, котрий тепер пішов до армії. У Молдон, Масс., якісь незнані урвителі вдерлися на жидівський цвинтар і понищили нагробники; у Кимбридж хтось кинув на жидівське зібрання камінь через вікно та покалічив кілька осіб; в Дорчестер дорослі хлопці почали нападати на жидівських дітей. Поліція арештувала деяких винуватців, але їм нічого не сталося, тому представники віроісповідних груп зійшлися на нараду, щоб припинити такі неамериканські прояви хуліґанства. Поміч обіцяв дати бостонський посадник Тобен і губернатор Селтонстол. Усунено комісаря бостонської поліції Тюмолтія, а назначено військового чоловіка Соломона.

Недостача снігу в нашій околиці спричинила поширення інфлюенци та перестуди, бо погода затепла на теперішню пору.

Українські вояки в Алясці. Володимир Зварич, син наших громадян Григорія й Магди, вступив до фльоти на заклик Дядька Сема, покінчив курс летунства, перейшов сто-процентово іспити і його іменовано першим лютенантом-пільотом та призначено до служби на Алясці. Батьки дістали від сина письмо з повідомленням, що і там служать українські діти нашій Батьківщині Америці. Брат Володимира Евген учиться в найкращій технольоґічній школі в Злучених Державах і дає надію, що буде пожаданим громадянином в недалекій будуччині.

Н. Давискиба.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АЛТУНА, ПА. — Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 5:30 пополудні, в гали церковній. Обовязком кожного члена є бути на зборах, бо буде звіт за цілий рік і прочитанся ухвал на 1944 рік, а на цих зборах можна буде ці ухвали змінити або одобрити. — За уряд: Н. Крамар, предс.; Г. Сеньків, кас.; П. Назарук, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 9. січня, в 1. годині пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. На зборах буде вибір уряду на цей рік і справоздання контрольної комісії.—За уряд: П. Мельник, предс.; І. Потучко, рек. секр., М. Царанич, фін. секр.

ҐЛЕСТОНУРИ, КОНН. — Річні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, відбудуться в неділю, 9. січня, в церковній гали при Ґров ул., точно в годині 2. пополудні. На порядку деннім буде звіт урядників за минулий рік і вибір уряду на біжучий. Рівнож мусимо порадитись на цих зборах, що придбати належне число нових членів ювилятови У. Н. Союзови. Тому просимо всіх місцевих і позамісцевих членів явитись точно на означений час. — За уряд: І. Соляр, предс.; Д. Качмарик, кас.; С. Купікевич, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Уряд Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209, повідомляє своїх членів і члениць, що **річні** і місячні **збори** відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 2. пополудні, в гали церковній. Просимо всіх прийти на означений час, щоби кожний почув річний звіт, як також буде вибір уряду на 1944 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг. — За уряд: І. Лукашкевич, предс.; С. Ярощак, кас.; Й. Ґінда, секр.

PHILADELPHIA, PA.

БОГОСЛУЖЕННЯ

в українській церкві св. Николая на Різдво Христове дня 7. січня в ночі 12:30 Повечеріє. Відтак Служба Божа. Вечірня в 8. год. ввечір. Адрес 2210 Wallace St., cor. 22nd St. один блок від Fairmount Ave. Богослуження на Різдво в Woodbine, N. J., дня 7. грудня в 9:30 рано. Всіх українців і словян запрошую на рідні Різдвяні Богослуження. В церкві наша будучність в Америці.

о. Николай Левицький.

НАЦІСТИ НАРІКАЮТЬ НА НОРВЕЖЦІВ

СТОКГОЛЬМ, Швеція. (О.Н.А.). — Насмівша до Стокгольму націстівська газета в норвезькій мові, „Фріт Фольк", принесла передову статтю, в якій націстівський автор накидається на норвезький нарід за те, що норвежці замісць причуватись правити краєм на основі націстівської політичної фільософії, роблять з неї насмішки. І то не тільки радикали й соціялісти, але навіть священство. Поліція стверджує, що деякі священики тідають тайним організаціям церковні галі на зібрання, вставляються за арештованих саботажників і дають в часі відправи своїм парохіянам тайні інструкції.

Газета пригадує норвезькому народови, що так не годиться поступати, бо німці уважають норвежців за вищу расу як поляків, а вони замісць подякувати німцям за державну науку, поступають в такий самий спосіб як поляки.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

СІМ ДОБРИХ ЯПОНЦІВ.—В одній „лисячій ямі" на острові Новій Британії загинуло від одної ручної американської бомби сім японських вояків. Американські вояки в наступі наперед задержуються, аби побачити, чи з них котрий ще не живе.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ В НІМЕЦЬКИХ ЗАВОДАХ.

БЕРН, Швайцарія, (ОНАА). Повернувший з Відня швайцарський подорожний оповідає, що в німецьких заводах біля Відня находиться велике число українських робітників. Їх привезли німці з Галичини і заставили до праці при виробі воєнних матеріялів. Українські робітники живуть в робітничих таборах і є під строгим наглядом спеціяльної військової сторожі.

НІМЕЦЬКО - ЯПОНСЬКЕ НАПРУЖЕННЯ?

МОКВА. — „Війна й робітнича кляса" пише, що між Німеччиною й Японією зарисовується напруження. Одна держава невдоволена з другої, закидуючи їй, що не вела війни так, як вона цого ждала. Японія не використала нагоди, які вона мала, і нині вона подобає на того їздця, що, як каже азійська пословиця, сів на тигра й не може з нього злізти.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ДО ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В СТЕЙТІ КОННЕКТИКАТ!

Повідомляємо, що

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

всіх відділів У. Н. Союзу зо стейту Коннектикат

відбудуться

В НЕДІЛЮ, 30. СІЧНЯ (JANUARY 30, 1944)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ НА ПАРК СТРІТ,

NEW HAVEN, CONN.

Збори зачнуться точно в год. 2. пополудні.

Усі відділи повинні обовязково прислати своїх представників на ці збори. На зборах буде обговорена справа 50-літнього ювилею У. Н. Союзу. Цю справу представить член головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, який приїде на збори. Також у справах організаційних буде промовляти організатор У. Н. Союзу **А. Маланчук.**

Окружний Комітет Відділів У. Н. Союзу.

І ЦЕ БОМБИ, АЛЕ БОМБИ МИЛОСЕРДЯ.—У середині цих бомб містяться не вибухові матеріяли, а медичні припаси. Американські летуни скинуть ці бомби військам пятої аліянтської армії, що воюють на важко доступних горбах в Італії.

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ НА ОСНОВІ ВЛАСНИХ ЛИСТІВ

(Докінчення)

Маркіян дякує Василевському за те, що запропонував йому зайнятися переглядом і упорядкуванням архіву та книгозбірні в Дикові, одначе не може негайно виїхати до праці, бо нездужає, і тільки за 2 тижні почне свою роботу. В 3 листах до Михайла Козловського, приятеля поета, пізнаємо Маркіяна, як письменника, патріота та ентузіяста рідного письменства. Правда, деяке місце займають там теж і приватні справи, а саме в першому листі. Поет любить щиро свойого приятеля та його родину і тому довго чекав вістки від них, щоб почути про їх гірке життя, але, на жаль, не одержав нічого. І тому свій сум і тугу за ними виливає в своїм листі та прохає вибачення за свою щирість і ніжність, з якою пише, неначе парубок до милої, а чому? Бо в нього щире серце, „которе ще не здеревѣло, що знає в собѣ житя, що тьохкає тьохканьемъ невсипущимъ до тыхъ, що го поровумѣли и не смѣялись, но холодочкомъ дунули на него...; — блукалось, мовлю, и носилось бѣдное мое серце, аж спочило на твоимъ сердци припочинкомъ солодкимъ, аж выплакали очи тугу на твои груды, аж сплилася душа моя з душею твоею, як ся сплива-ють воды гнучкой Лімницѣ з водами Днѣстра великонного". Одним словом поет вірить у щирість приятеля, що його братом називає, бо в нього добре серце. Далі маленьке місце на приватні справи про те, що сусід обіцяв йому корець пшениці, але поет прохає тільки чвертку, про поїздку до Львова, про сукню Теклюні, про поїздку до Деревні до [illegible]стового тестя, про те, що поет купив рукавички для родини приятеля, але не купив черевиків, бо забракло грошей. У приписці до листа додає М. Шашкевич по-польськи, що дідич Василевський має видавати часописа й прохав Маркіяна на референта українських справ. До цього першого листа підходить близько у другий лист до цього самого М. Козловського, а підходить він своїм тоном щирим і почуванням ніжним та великим і тією поетичною мовою, якою вмів Маркіян писати. Але є теж і різниця, бо в попередньому листі виступив М. Шашкевич як лірик, самітний і нещасний, що його люди не розуміють і заморожують його надії та благородні змагання, що йому судилось горе й нещастя та „студеная доля".

А тут уже бачимо М. Шашкевича як поета-громадянина й патріота, ентузіяста та звеличника рідного слова та, здається, першого в нас соборника на ґрунті рідного письменства. Поет одержав збірника Є. Гребінки „Ластівка" та поезії А. Метлинського, посилає їх М. Козловському, захоплюється ними, поетично аналізує їх зміст та ідейність. Поет свідомий тут і їх високого післанництва й свойого власного і так відзивається до свойого любого адресата: „От так, браттику! Потішся з ними, полюбуйся, пожурися і поплач, а небавком назад їх до нас пришли. Колись може деякий знайшов жемчюг, що мать наша Русь розронила, заховай, або до нас передай: всьо то разом нанизане вчиниться великим сяющим намистом для шиї пишної цариці. Може з моїх нісенітниць знайшовесь дещо, пришли мені, щоб я передав Головацькому, може єму ся дещо знадобит". Серед важкої праці та клопотів буденного життя, поет підо впливом творів наддніпрянських поетів набирає охоти сам писати й видавати, хоче розбудовувати храм рідної культури, тому теж прохає приятеля, щоб передав йому загублені його його твори й інших авторів, бо тоді поети передавали рукописи своїх творів до перечитання рідним і знайомим.

Далі згадує М. Шашкевич і про твори Квітки-Основяненка і дуже ними захоплюється, більш, ніж попередніми, а вкінці додає до цього приватні справи, а саме, що малий син здоровий і що на св. Миколая будуть його христини, на які запрошує поет приятеля на кума. Третій лист до М. Козловського дуже короткий. З нього дізнаємося, що він не відвідав поета, і за це легенько докоряє поет йому, а найбільш за те, що не приїхав на христини й тому „навіть Русина не було, якійби го до хреста святого потримав". Посилає приятелеві твори Квітки, й прохає повернути позичені недавно твори Метлинського й Ластівку Гребінки та прислати творів поета, бо вони йому потрібні.

Так представляється нам М. Шашкевич на основі своїх листів. Збираючи все разом, скажемо: М. Шашкевич — це ніжна, щира, чесна вдача, ідеальний муж, син і брат, що любить усю свою родину, підтримує з нею звязки, відвідує її, робить їй подарунки та послуги. Мало в нього веселости й бадьорости, а більш суму й пригноблення, бо сумне й важке було його життя.

Це людина ввічлива й культурна, високоморальна й добряча, чутлива й вразлива на своє й чуже горе, а при цьому самітник і мрійник, що любить природу, самоту й спокій та тишу, що погано почуває себе серед львівських мурів, неначе справжній вязень. Ця характеристика згідна теж з тим, що написали про М. Шашкевича його сучасники: приятелі, знайомі та його найближча родина: Напр. його сестра Юлія, замужня Сметанова, в листі до Маркіянового сина Володимира, так характеризує свого брата Маркіяна: „... був добрий, мав серце з посвятою для других. Природа була досить ласкава для нього, обдарувала його розумом і добрим серцем, але не треба його вихваляти, бо, як він сам писав: „величаєшся, Человіче, умом твоїм, як день світлом, забувши же то має від сонця". З цього бачимо, що Маркіянова сестра зазначує його скромність і простоту, а далі підкреслює його велику любов до волі такими словами: „Як вступив він до семінарії, тільки тоді почалася його недоля. Він думав, що як його дух свобідно ширяє попід небо, то знову поринає в нутро землі, так і з тілом вільно, а це інше діло... Так пояснює вона провину Маркіяна, коли запізнився він, вертаючись з міста, до семінарії, і за те його виключено з неї. Підкреслює теж його велику посвятність для загалу: „Ця людина бажала гаряче, цілою душею, защепити взаємну любов і приязнь між людьми. „Стільки добрих бажань для людей, така сильна воля до доброго, вкінці стільки розчарувань, це все не могло втриматися в слабій посудині людини, яка мусіла знищитись". У цих словах міститься теж виразний натяк у сторону нашої суспільности, що за всі добрі діла та літературну діяльність Маркіяна стрінула його чорна невдячність.

Вкінці, як поет і громадянин, це ентузіяліст рідного слова, що радіє його розвитком, розуміє його вагу та бажає теж сам співпрацювати, щоб „нанизити велике сяюще намисто для шиї пишної цариці" (України).

З листів Шашкевича пізнаємо теж приватне життя священиків у тих часах. Було воно важке, повне клопотів і недостач. А що під цим оглядом життя Маркіяна було справді дуже важке, бачимо з такого факту: коли львівська консисторія довго відтягала пропонування його на пароха в Новосілках, де жив він від 3. травня 1841 р., то вислав він до консисторії прохання в таких словах: „Підписаний позбавлений усяких, навіть найбільш необхідних засобів до життя та гноблений крайньою вбогістю та нуждою, почувається змушеним перед Всесвітлішою Консисторією всесмиренніше повторити свою благальну просьбу з 27. IX. 1841. р...." Крім цього М. Шашкевичеві не виплачували зовсім священичої платні ані тоді, як був адміністратором, ані тоді, як став уже парохом у Новосілках. Ми не знаємо причини цього, але мабуть це була зла воля львівської консисторії, щоб докучити йому за його національно-літературну працю.

Тому теж треба признати, що в пробудника нашого рідного слова в Галичині була складна, неперісічна духова структура, що це була людина з справжньою „Божою іскрою", що душилася серед важких умовин буденного життя. Важкі обовязки священика й злидение життя сільського інтеліґента, а також обовязки батька родини забивали в нього творчого духа й не давали змоги працювати на ниві освітній та літературній. А його лікування від жахливої недуги, туберкульози? М. Шашкевич із геройським стоїцизмом та християнською покорою отверто пише про своє безнадійне становище, а хоч усі знайомі його й церковна влада знали вже давно про його недугу, один тільки товариш, письменник Микола Устіянович запросив його до себе в гори на гірську жентицю, що має лікувальне значіння, але з цього поет не міг скористати, бо не мав грошей навіть на подорож, бо йому не виплачувано ніякої платні, як про це виразно з великим жалем та огірченням згадує його сестра Юлія у згаданому вже листі. Тому теж називає його життя справді страдницьким, а про його недугу висловлюється так: „так важко хорів, що вже ані не бачив, ані не чув, а ще жив".

Мова листів поетична й гарна, різноманітна, оживлена й прикрашена поетичними висловами, порівняннями, епітетами, а головним чином чуттєва, як це бачимо в листі до дружини, або до М. Козловського. Правда, є теж у ній і говіркові слова й форми, але вони не вражають прикро, в них є власна, своєрідна краса. А побіч цього бачимо в II. листі до М. Козловського безсумнівний вплив наддніпрянської мови.

Євген Грицак.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 155, подає до відома, що на річних зборах 10. грудня вибрано такий уряд на 1944 рік: І. Будняк, предс.; І. Курняк, заст.; В. Дригинич, кас.; І. Воробель, заст.; М. Чумер, фін. секр. П. Щуцький, прот. секр.; Н. Колодій, Д. Федчишин і П. Гондович, контр. комісія; Д. Дудид, І. Сетник і М. Чабрак, надз. хорих; І. Петренка, господар. Збори будуть відбуватися в другу пятницю по першім, в гали Нар. Дому, 766 Стейт ул. — За уряд: І. Будняк, предс.; В. Дригинич, кас.; М. Чумер секр., 343 Lauril St., Perth Amboy, N. J.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 2. пополудні, в Укр. гали на Норт Ґудман. Просимо членів прийти на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. На річних зборах вибрано такий уряд на 1944 рік: Д. Коритко, предс.; І. Януш, кас.; В. Гусар, секр.; А. Гусар і Софія Коритко, надз. хорих.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 9. січня, в год. 1:30 пополудні, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт за цілий рік 1943. Новий уряд перебере діловодство і багато інших важних справ. Щоби якслід відсвяткувати 50-літній ювилей У. Н. Союзу, ми повинні зорганізувати назначену квоту нових членів. Вписуйте своїх дітей, внуків і приятелів. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, R. Dmytriw, 48 Sullivan St., Rochester, N. Y.

КЧЕСТЕР, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 9. січня, в год. 2. пополудні, в Ukrainian American Catholic Citizens Society, Second & Thurlow St. Просимо прийти на ті збори, вислухати звіту, полагодити важні справи та вибрати уряд на **1944** рік. — За уряд. В. Ділавський, предс.; М. Окунський, кас.; М. Гавриляк, секр.

ГАМТРАМК, МИШ. — Повідомляємо всіх членів і члениць, що збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, відбудуться в неділю, 9. січня, в Укр. Дем. Клюбі, 2376 Ґрейлінг ул., в год. 1:30 пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт контр. комісії за 1943 рік і ріжні справи до полагодження. Уряд на 1944 рік є: Н. Машталяр, предс.; Н. Горинь, заст.; А. Патра, кас.; В. Туркевич, заст.; В. Крушильницький, фін. секр.; Стравняк, заст.; В. Бодруг, рек. секр.; Н. Лозовчук, заст.; О. Курочка, В. Негрич і П. Перцович, контр. комісія; пані Елисавета Негрич, М. Савчук, А. Франкович і І. Генік, надз. хорих.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. січня, в год. 1. попол., в Укр. Амер. Осередку, 2965 Карпендер ул. Просимо членів прийти на збори і привести в дарунок для нашої славної орґанізації в її 50-літний ювилей нових членів. — П. Андрушків.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. січня, в гали церковній, в 3. год. попол. точно. Просимо члениць прийти на означений час, бо є важні справи до вирішення. Буде читання статуту, і заприсяження нового уряду. На річних зборах вибрано уряд на 1944 рік: Явдокія Геруля, предс.; Анастазія Восціховська, заст.; Марія Ходак, секр.; Катерина Андрусів, заст.; Анастазія Грицак, кас.; Анна Хеміляк, заст.; Софія Гунька, Катерина Олексин і Анна Раковеч, контр.; Анна Воляк, Тацїянна Базів, надз. хорих на вест; Марія Таркулич, Ксеня Лялька, до прапора Анна Стрілець, заст. Анна Паньків, до амер. прапора Марія Попович, заст. Катерина Шургот. До світла в церкві Марія Крик. Юстина Лиса. осподиня галі Таціянна Гарбуз. Просимо не забувати приєднувати нових членів. — За уряд: Катерина Олексин, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секретарка.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Ґовп Еве., Пасайк. На порядку дня є важні справи, тому кожний член обовязково повинен явитися на збори. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Подаємо до відома членам Тов. Любов, від. 45, що місячні збори відбудуться 9. січня, там де звичайно, в годині 2. пополудні. Просимо членів прийти на збори на означений час, бо є деякі справи до олагодження. Багато членів легковажить плачення місячних вкладок точно; це шкодить, тому кожний член обовязково мусить точно платити щ місяця. — М. Дубас, предс.; А. аҐрасим, кас.; Т. Малик, секр.

ГОЛИЙОК, МАСС. — **Річні збори** Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52, відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 1:30 пополудні, в Литовськім Клюбі, 330 Парк ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на час, вислухати звіту уряду і контр. комісії за 1943 рік. Буде вибір уряду на 1944 рік і інші важні справи до полагодження. Маємо взяти активну участь у святкуванню 50-літного ювилею У. Н. Союзу та придбати якнайбільше нових членів. — За уряд: І. Прощшин, предс.; І. Рабець, кас.; Д. Хрупалик, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. — На річних зборах Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, 11. грудня вибрано такий уряд на 1944 рік: Н. Масковіта, предс.; В. Геба, заст.; Т. Соколовський, секр.; Н. Слободзян, заст.; Г. Манастирський, кас.; М. Бабій, заст.; Д. Фостик і С. Дзера, контрольори; Г. Кравчук і П. ій, надз. хорих; І. Геба, господар маєтку; М. Каралюс, дверник. ПРросимо членів приходити точно що місяця на збори та платити свої вкладки. Збори відбуваються в другу суботу по першім, в 7:30 ввечір, в церковній гали, 35 Варен ул. Просимо довгуючих членів заплатити свій довг на наступних зборах 15. січня, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: Н. Масковіта, предс.; Г. Манастирський, кас.; Т. Соколовський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Д. Вітосського, від. 375, відбудуться в неділю, 9. січня, в гали А. У. Горожан, 847 Н. Френклин ул., точно в годині 12:30 пополудні. Взиваємо місцевих і позамісцевих членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають заплатити свій довг, бо інакше можуть бути суспендовані. — І. Харамбура, предс.; С. Пилюк, кас.; В. Бідей, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 9. січня, в годині 12:30 попол., в Ukrainian American Civic Center Hall, 845 North Western Ave. Просимо довгуючих членів прийти на збори і заплатити свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Уряд на 1944 рік: Г. Бобик, предс.; М. Фединський, кас.; В. Пилипів, секр., 849 N. Leavitt St.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. січня, в год. 2. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо контр. комісія здасть звіт. Також просимо довгуючих членів прийти і заплатити свій довг. Уряд на 1944 рік. І. Фаль, предс.; П. Янковський, кас.; М. Куць, секр., 415 Motheral Ave., Monessen, Pa.

КЛИВЛЕНД, О. — Тов. Запорозька Січ, від. 251, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 9. січня, зараз по Сл. Божій великій. Присутність кожного члена конечна. Буде звіт секретаря і контр. комісії за пів року і вибір уряду на 1944 рік. — За уряд: Я. Янівський, предс.; Д. Пацупа, кас.; Й. Керик, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Уряд Бр. Сошествія св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що **річні збори** і вибір уряду відбудуться 9. січня, точно в 2. годині пополудні, в гали де звичайно. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Уряд.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. І. Франка, від. 241, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 8. січня, в годині 6. ввечір, в гали під ч. 74 Герис Еве. Обовязком кожного члена є явитись на ці збори; неявившіся члени заплатять кару. Уряд на 1944 рік є: А. Камфонік, предс.; Ф. Комфонік, кас.; Д. Лукиник, рек. секр.; С. Бардачевський, від. секр.; К. Фірман, П. Демуш, конт. комісія; С. Пригарський, П. Стрик, надз. хорих; М. Щенґор, хор.; В. Барилюк, дверник. — Уряд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в суботу, 8. січня, в домі Укр. ромади при 23. і Бавн ул., в 8. год. ввечір. Кожний член повинен бути на цих зборах, вислухати звіту за цілий рік, обдумати і вирішити справи на будуче та вибрати уряд на 1944 рік. — О. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; М. Туркот, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Володимира, від. 286, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 9. січня, в год. 7. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо прийти і вирівнати свої довги, вибрати новий уряд на 1944 рік і полагодити інші важні справи. — За уряд: В. Челак, предс.; Т. Закаянч, секр.

ГУДСОН, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 477, повідомляє що **річні збори** відбудуться в неділю, 9. січня, в католицькій парохіяльній гали, 29 Савт Секонд Ст., зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів прийти на збори. — Л. Годованський, предс.; М. Кіцяк, кас.; І. Лисогір, секр.

ГАРВЕЙ, ІЛЛ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 335, повідомляє, що місячні і річні збори відбулися 12. грудня і вибрано такий уряд на 1944 рік: Н. Гуцул, предс.; А. Бубен, фін. секр.; А. Кохарський, кас. Місячні збори відбуваються в У. Н. Домі, 14832 So. Page Ave. в другу неділю по першім, в 2. годині попол. Антін Бубен, секр., 14829 Winchester Ave., Harvey, Ill.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — **Річні збори** Тов. Зап. Січ, від. 234, відбудуться в суботу, 8. січня, в годині 7:30 ввечір, в салі У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження; буде звіт уряду і контр. комісії з діяльности за 1943 рік, як також буде вибір уряду на 1944 рік. Член, що не явиться на річні збори, підлягає карі згідно з ухвалою. — За уряд: П. Сташко, предс.; І. Пілат, кас.; С. Могила, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

У четвер, 23. грудня 1943 р. помер по довшій недузі в Дженерал Госпитал в Елизабет, Н. Дж., член Тов. Запорозька Січ, від. 234 У. Н. Союзу

ЙОСИФ ВАЛЬЧИШИН.

Покійний походив зо села Данилівці, повіт Зборів, Зах. Україна. Прожив 50 років. Позіставив у смутку дружину Анну, дві дочки замужну Анастазію і Марію, яка є сержантом при WACS. Також трьох синів Михайла, що є кадетом і Йосифа, 1-шим лютенантом, оба при аеропланах, та Тараса Ю., що ходить до гайскул. Похорон відбувся 27. грудня 1943 р. з похоронного заведення М. Литвин при Савт Брод Ст. в Елизабет, Н. Дж., до укр. церкви св. Володимира, а відтак на цвинтар Еверґрін. — В. Й. П.!

С. Могила, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. січню, в У. Н. Домі, 525 В. Райен Еве., в годині 4. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ті збори, та привести з собою хоч по одному новому членови, щоб тим зачати ювилейний рік У. Н. Союзу. — За уряд: І. Бріяц, предс.; М. Мушинський, кас.; І. Павловський, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 192, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 9. січня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Уряд на 1944 рік: К. Довганюк, предс.; М. Конікевич, кас.; М. Політило, секр.; М. Міхальський, М. Гось, контр.; К. Ліщинський, Ф. Тіренті, оглц хорих. — М. Політило, секр.

ТАРЗАН, ч. 898. Джунґлева стратеґія.

Тарзан знову пропав зо своєї бази в джунґлі. В годину пізніше вояки закричали з перестраху.

Проти них ішли два слони. Але на верху одного з них сидів Тарзан і кликав до них:

„Не бійтеся! Слони наші приятелі! Робіть, що вам прикажу!"

Він мав плян ужити дужих звірів посунути великий „боєвий повз".